

АВТОХТОННІ ВАРІАНТИ НОМІНАЦІЇ MILITÄR НІМЕЦЬКОМОВНОГО МЕДІАПРОСТОРУ

Андрухович Алла Анатоліївна

ORCID ID: 0000-0001-9806-1669

старший викладач кафедри романо-германських мов

Національна академія СБ України, Україна

Міжкультурна комунікація vs посередництво передбачає розуміння експліцитних та емпліцитних сенсів лексичних одиниць, номінацій. Автохтонні варіанти мови є основним елементом, що віддзеркалюють лінгвокультуру німецькомовного простору. Сучасний глобалізований світ переносить дискурсивні практики у медіапростір.

Німецька мова є плюрицентричною мовою, у першу чергу мається на увазі використання мови в різних країнах, в яких німецька визнана офіційною. Під плюрицентризмом часто розуміють, що різні кодифіковані стандарти співіснують у країнах німецькомовного ареалу. Як стандартна мова, так і варіації/варіанти потенційно неоднозначні. По-перше, стандартна, а також літературна мова можуть свідчити про наявність єдиної надрегіональної загальноприйнятої мовної форми. Центри лінгвокультури, такі як Німеччина, Австрія та німецькомовна частина Швейцарії, визначені як цілісні центри варіацій мови, для них характерна едонормалізація, якої бракує в так званих напівцентрах, таких як Південний Тіроль, Ліхтенштейн і Люксембург [1, с. 1253-1262].

Однак і напівцентри мають автохтонні стандартні варіанти, які також виходять за межі політичних державних кордонів. Прикладом цього є варіант номінації *MILITÄR* англосаксонського мовного ареалу *military/milice*, романського *milice/militaire/ militare/ militar*, онімеченого слов'янського *milicja*. З цього випливає, що не лише повноцінні центри розвивають стандартні мовні варіанти, але й регіональні місцеві мовні явища вживаються в стандартній мові, які знаходяться на вертикальній осі над діалектом і нижче відповідного норми письмового стандарту.

Особливої уваги заслуговують мікротексти, де номінація має політичний відтінок, виходить за рамки стереотипізації. Таким чином номінація *MILITÄR* німецькомовного медіапростору має альтернативні варіації, об'єднані єдиним семантичним полем: *Armee, Heer, Streitkräfte, Streitmacht, Truppe*.

- Die zwei Raketen des seien dort am späten Mittwohabend niedergegangen, teilte das irakische *Militär* mit. (www.hna.de, gesammelt am 08.01.2020)

- Sie hat sich intensiv mit internationalen Zusammenhängen, *Militär* und Rüstung befasst. (www.rubikon.news, gesammelt am 07.04.2020)

- Hier hat das *Militär* die logistische Führungsrolle. (www.braunschweiger-zeitung.de, gesammelt am 08.12.2020)

- Das *Militär* kontrolliert wieder das Land und kann faktisch straffrei operieren. (www.woz.ch, gesammelt am 27.05.2020)

- Und Palantir wird sofort in Zusammenhang mit Geheimdiensten und *Militär* gebracht. (www.n-tv.de, gesammelt am 30.09.2020)

- Am Samstag räumte das *Militär* dann den versehentlichen Abschuss der Maschine ein. (bnn.de, gesammelt am 13.01.2020)

- Müssten die Staaten der Gemeinschaft im äußersten Fall auch *Militär* zum Schutz der Grenzen einsetzen? (www.morgenpost.de, gesammelt am 05.03.2020)

• Im Zweiten Weltkrieg waren in der Gaststätte *Militär* und später Kriegsgefangene. (www.rundschau-online.de, gesammelt am 16.09.2020)

• Städte in Eritrea sind vom *Militär* abgeriegelt. (www.leonberger-kreiszeitung.de, gesammelt am 30.04.2020) [2].

Мовну варіацію можна розуміти як особливу форму внутрішнього багатомовності, оскільки різні варіанти однієї мови виникають через діатопічні та діафазні стани. Оскільки номінації є найбільш помітним рівнем варіації, вони можуть мати відповідні наслідки для розуміння. Йдеться не лише про фонологічні характеристики місцевої вимови чи складні граматичні варіації, які можуть бути семантично неактуальними, а й про базові концепти повсякденного життя, які пронизують комунікативне середовище певної лінгвокультури, виходять у медіапростір.

Як відомо, в останні роки наукова парадигма стає все більш чутливою до плюралізму, тому різноманітність у контексті мов і культур визнається як безсуперечна цінність, медіапростір виходить на передній план. Відповідно, розуміння базових концептів *vs* номінацій зосереджується на багатомовності і мультикультурному компоненті. Зразкова абстрактна мова відходить на другий план, а різновиди варіацій становлять справжню мову [3].

Більш широка перцептивна толерантність до варіацій також сприяє мовній рефлексії, позбавленої прескриптивізму на користь більш усвідомленого лінгвістичного опису, який також може бути контрастним і відображає тонкі виражальні можливості комунікантів. Такий підхід служить як комунікативним, так і культурним цілям і протидіє мовній стереотипізації.

Підсумовуючи, можна сказати, що робота з номінаціями все більше звертається до свідомості і стає важливою базою у формуванні розуміння мовної картини світу певної лінгвокультури.

Список використаних джерел:

1. Bettermann, Rainer. Texte als Träger von landes- und kulturwissenschaftlichen Informationen. 2001. In: Gerhard Helbig, Lutz Götze, Gert Henrici und Hans-Jürgen Krumm (Hg.), Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch, 1253-1262. Band 2. (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft) Berlin/New York: de Gruyter.
2. Wort: Militär. Вилучено з: https://corpora.uni-leipzig.de/de/res?corpusId=deu_news_2020&word=Milit%C3%A4r.
3. Bertollo, Sabrina Der Atlas zur deutschen Alltagssprache für DAF: ein praxisbezogener Vorschlag zur Einführung der regionalen Sprachvariation im Unterricht. Вилучено з: <https://kordaf.tu-journals.ulb.tu-darmstadt.de/article/id/66/#B48>.